

| | |
|--|--------------------------------|
| הנחיה מס' 2.5 – מדיניות התביעה בהעמדה לדין של עד תביעה ושל קורבן עבירת מין או אלימות שחזר בו במשפט מעדותו במשטרה | הנחיות פרקליטת המדינה |
| עדכון אחרון: כ"ז טבת תשס"ג 1 ינואר 2003 | 14 אוקטובר 1993; 1 אוגוסט 2002 |

2.5 מדיניות התביעה בהעמדה לדין של עד תביעה ושל קורבן עבירת מין או אלימות שחזר בו במשפט מעדותו במשטרה

1. לא פעם קורה כי עד שנתן עדות במשטרה חוזר בו ממנה במשפט עצמו או מעיד עדות הסותרת את עדותו במשטרה. לעניין זה קובע סעיף 240 (א) לחוק העונשין כי:

"המוסר הודעות או עדויות בעניין אחד בפני רשויות שונות והודעותיו או עדויותיו סותרות זו את זו בשאלה עובדתית שהיא מהותית לגבי העניין, ועושה כן בכוונה להטעות, דינו – מאסר חמש שנים."
2. בהתחשב באמור לעיל יש להקפיד ולהזהיר את העד ולהעמידו על חומרת מעשיו, הן לפני הדיון והן במהלכו, בין אם הוא מוכרז כעד עויין ובין אם לאו. אם על אף האזהרה עדיין דבק העד בגירסתו, מבלי שבידו לתת לכך הסבר משכנע, יש לשקול הגשת כתב אישום נגדו.
3. הנחייה זו נכונה מכוח קל וחומר כאשר משנה הגירסה הינו המתלונן בתיק, עד מדינה או עובד ציבור.
4. במקרים שבהם ניכר כי היה זדון במתן הגירסאות הסותרות, ניתן אף לעשות שימוש בסעיף 81 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, המאפשר לבית המשפט לפסוק פיצויים נגד מתלונן שהגיש את תלונתו בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד.
5. יחד עם זאת, מקום שמדובר בחזרה מעדות של קורבן עבירת מין או של קורבן עבירת אלימות, יש לנקוט גישה זהירה ולהימנע בדרך כלל מהעמדת הקורבן לדין בגין מתן עדותו הסותרת.
6. בעת קבלת החלטה בדבר נקיטת הליכים נגד עד שהיה קורבן לעבירת מין או אלימות, יש לקחת בחשבון את מצבו הנפשי של העד בעת המשפט, וזאת במיוחד כאשר מדובר בקורבן שהוא קטין, האמור להעיד נגד הורה או קרוב משפחה אחר. יש להביא בחשבון, כי במקרים רבים חושש הקורבן מן הנאשם או חש כלפיו רגשי אשם, ולעתים אין הוא ניחן בכוח הנפשי הנדרש כדי להעיד נגדו בבית המשפט עדות מפלילה.
7. לפיכך, רק במקרים נדירים ביותר, אם בכלל, יש מקום לניהול הליכים פליליים נגד העד במקרה שכזה, ובוודאי שאין מקום לעוצרו לצרכי חקירה. יחד עם זאת, מובן כי עדיין יש מקום לנהל חקירה שתחשוף האם הודח הקורבן לחזור בו מעדותו במשטרה, ואם כן - מי האחראי לכך.